

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio IV. De officio & jurisdictione ordinaria Prælatorum regulatum,
Episcopo inseriorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

Ecclesiis, & beneficiis, ita tamen, ut non nimium graventur Clerici beneficiati, &c. in plebique tamen his non tam attendendum, quid jura statuunt, sed quid consuetudo, quæ varia sæpius in variis diocesis vigeat, exigat.

§. X.

Quibus casibus Episcopus loci jurisdictionem habeat in regulares exemptos?

Habent quidem Prælati regulares præsertim exempti, in suos subditos regulares quasi Episcopalem potestatem, ita ut possint omnia circa eos exercere, quæ Episcopi possunt circa suos subditos, plurimi tamen casus enumerantur à Chochier *imp. 1. de jurisdictione ord. in exemptos quest. 17. Rodriguez in summa quest. Regul. To. 2. quest. 64. n. 11. Barbosa de officio alleg. 105. Pyring. hic. &c.* in quibus etiam contra regulares exemptos procedere possunt Episcopi saltem tanquam Sedis Apostolicæ Delegati, qui apud citatos videri possunt.

§. XI.

De loco jurisdictionis Episcopi.

In quovis loco suæ diocesis ordinariam suam Ecclesiasticam jurisdictionem exercere posse Episcopum, sive contentiosa sit, sive voluntaria, constat ex *c. cum Episcopus 7. h. t. in 6.* nisi locus talis intra diocesis quidem situs sit, ab Episcopi tamen jurisdictione exemptus sit, ubi jurisdictionem saltem contentiosam exercere non potest, nisi in casibus quibusdam raris, petitâ saltem Prælati regularis licentiâ.

§. XII.

De potestate Capituli quoad intendendam cessationem à divinis.

Concessum hoc nonnunquam esse Capitulo ex *c. 2. & 8. h. t. in 6.* patet: videntur relata capitula circa hanc materiam rari usus.

SECTIO. IV.

De Officio, & Jurisdictione ordinaria Prælatorum, regularium, Episcopo inferiorum.

§. I.

De jurisdictione, & potestate Abbatum, & aliorum Prælatorum regularium in genere.

Prælati regulares non tantam potestatem quasi dominativam, & domesticam, sive œconomiam habent, radicatam in voluntate profitentium talem regulam, & se tradentium religioni cum promissione & obligatione secundum illam obediendi, & juxta imperium Prælati suos labores conferendi, prout ad religiosam disciplinam conveniens judicaverit Prælati, sed habent etiam potestatem jurisdictionis, spirituales scilicet, & Ecclesiasticam potestatem ligandi, & solvendi, censuras inferendi, puniendi &c. & quidem ordinariam, quam delegare possunt, & quasi Episcopalem, ita ut plurima circa suos subditos regulares possint, quæ possunt Episcopi circa suos subditos.

Z 3

§. II.

§. II.

De potestate excommunicandi, aliaque censuras seu poenas inferendi, & ab illis absolvendi; item reservandi peccata, ac dispensandi; & denique de administratione, qua competit Prælati regularibus.

Posse Prælatos regulares, cum jurisdictionem ordinariam in suos habeant, etiam in foro externo contumaces excommunicare, aliaque in eas censuras ferre, colligitur ex *c. cum in Ecclesiis 10. de majorit. & obed. & ex c. sicut 33. junct. gloss. V. sub excommunicatione de symonia.* Et quidem per sententiam generalem in eos latam, & per sententiam specialem, quamvis in alieno territorio existant, cum persona religiosa illis semper maneat obligata. Quod possint autem hos ipsos ab omnibus censuris etiam & peccatis, nisi specialiter à jure vel ab homine superioribus reservata sint, absolvere, aut alteri Sacerdoti absolutionem committere, colligitur ex *c. nuper 29. de sent. excom.* ita ut ab inferioribus Prælati excommunicatos absolvere etiam possint Superiores, si his subordinata sit jurisdictio inferioris, & tam causa, quam persona absolvenda sit sub jurisdictione Superioris.

Quod autem omnes religiosorum ordinum Prælati, non tantum supremi, & medii, sed etiam inferiores, conventuales, & locales, possint certa peccata gravia, & magis noxia suæ absolutioni reservare, ex *Trident. sess. 14. c. 7. & ex consuetud. Clement. 8. quæ incipit Futuram rei memoriam.* colligitur, ubi 12. casus nume-

rantur, qui in religionibus reservari possunt, & potestas insuper Prælati talibus datur, alios etiam casus, si putaverint expedire, reservandi, cum consensu tamen Generalis Capituli, si pro toto Ordine eius tales reservandi sunt, vel Provincialis Capituli, si Provinciam tantum reservatio talis complectitur, nisi specialia Ordinis privilegia circa hanc materiam specialia etiam sint; juxta quæ privilegia nisi communia jura, regulæ, aut consuetudines receptæ sufficient, possunt etiam hi Prælati cum suis subditis in observatione regulæ dispensare, in abstinentiis. v. g. & jejniis regularibus in operibus aliis ex præscripto regulæ faciendis, modò nihil circa substantiam trium vectorum religioni propriam immoretur. Ad Prælatos etiam regulares de jure comuni spectat libera congregationis suæ regularis administratio, tam in spiritualibus, quam in temporalibus, ita ut solus & independentè à suo Capitulo seu Conventu regulares suos corrigere, & solus ordinare possit, quæ ad divinum cultum & honorum temporalium dispensationem in monasterij utilitatem pertinent, prout sumitur ex *Can. nullam 9. caus. & quest. 2. & c. de necessitas*, ac obedientia religiosa docet, quæ sicuti uni subesse desiderat, ita omnem administrationem ei relinquit, nisi per consuetudinem receptam, aut peculiaria Ordinis statuta, aliter constitutum sit, aut præcavendum conventus præjudicium aliud jubeat, aut tota totius Ordinis administratio sit generalem.

§. III.

De Abbatissarum seu Præpositarum
regularium officio, & potestate.

Quamvis mulieres sint incapaces jurisdictionis Ecclesiasticæ & Spiritualis, propriè loquendo, ita ut quæ spectant ad claves Ecclesiæ sive ligandi per censuras v. g. & solvendi potestatem &c. illis non convenient, prout communissima sententia docet cum gloss. in *c. dilecta* 12. *V. jurisdictionis de majoris. & obed.* quod tamen usus aliquis seu exercitium spiritualis jurisdictionis non tantùm in moniales suas, sed in Clericos etiam beneficiatos talis monasterii committi possit, ex relata glossa habetur ita ut non tantùm beneficia talibus Clericis conferre possint, sed eos etiam in possessionem inducere (quæ tamen in re subordinata illa tota potestas est alicui Prælato ejusdem Ordinis, & ab eo multum dependet, dominativa tamen seu gubernativa potestas tam temporalis, quàm spiritualis in suas moniales vi obedientiæ illi obstrictas, negari non potest, ita ut non tantùm spiritualia præcepta illis imponere possit, atque obligentur, sed etiam in virtute obedientiæ præcipere ea, quæ sunt ad animæ salutem spectantia, & regulæ conformia, cum vi suæ professionis ad hæc obligentur.

SECTIO V.

De officio & potestate Parochi.

§. I.

De Parochis, seu Rectoribus Ecclesiarum Parochialium, earumque officio, & potestate in comuni.

Parochi dicuntur illi Sacerdotes aut Clerici, qui auctoritate Episcoporum Ecclesiis sunt præfati, ut certo populo, qui Parochiani dicuntur, divini verbi & Sacramentorum pabulum ad animarum bonum subministrant: nuncupantur hi Parochi etiam nonnunquam Rectores Ecclesiarum, à regenda Ecclesia, & populo illis commisso: curiones sive curati à cura animarum illis commendata; Plebani à plebe vel populo, cujus curam habent, & in *c. omnis* 12. *de penit. & remis.* vocatur Parochus etiam proprius Sacerdos, illius scilicet, cujus tanquam Parochiani proprii curam agere debet, jurisdictionem his competere ordinariam in foro interno ad ligandum & solvendum, officii ratio exigit, nulla tamen illis competit in foro externo, & hinc de jure comuni ordinario, secluso speciali privilegio aut consuetudine legitime introducta, non possunt Parochi suas Parochianos excommunicare, nec alias in illos censuras ferre, nec dispensare cum illis in legibus, votis aut juramentis, quamvis possit eum, cujus delictum publicum & notorium est & excommunicatio latæ sententiæ à jure statuta est, ab Ecclesiæ ingressu arcere.

§. II.

De celebratione Missæ, & administratione SS. Eucharistiæ.

Tenentur Parochi per se, vel per alium, saltem omnibus diebus festis, quibus popu-